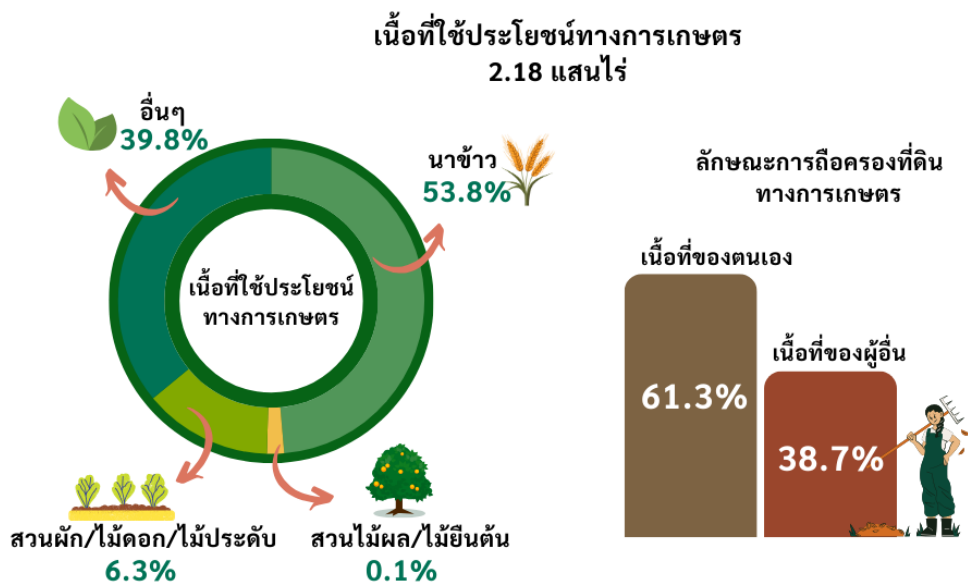

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. การใช้ที่ดิน

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม การเกษตรเป็นอาชีพหลักของประชากร และผลผลิตทางการเกษตรเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายที่จะพัฒนาการเกษตรไว้ทุกด้าน มีการส่งเสริมการเกษตรให้เจริญก้าวหน้า และเร่งรัดผลผลิตให้มีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น เพื่อใช้ในการบริโภค การอุตสาหกรรมและการส่งออก สำหรับกรุงเทพมหานคร แม้จะไม่ใช้พื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่ก็ยังมีการทำเกษตรกรรมอยู่บ้างในแถบชานเมืองของกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลเบื้องต้นของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ปี ๒๕๖๔ มีเนื้อที่ทางการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ ๒.๑๘ แสนไร่ เป็นเนื้อที่ของผู้ถือครองเอง ๑.๓๔ แสนไร่ และเป็นเนื้อที่ของผู้อื่น ๐.๘๔ แสนไร่ มีการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร โดยใช้เป็นนาข้าว ๑.๑๗ แสนไร่ (ร้อยละ ๕๓.๘) สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ ๐.๑๔ แสนไร่ (ร้อยละ ๖.๓)

แผนภูมิ ๕๘ ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๔

หมายเหตุ: เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. มลพิษทางอากาศ

มลพิษทางอากาศ คือการปนเปื้อนของอากาศภายในหรือภายนอกอาคารจากก๊าซและอนุภาคของแข็งที่ทำให้ลักษณะทางธรรมชาติทางของอากาศเปลี่ยนแปลงไป โดยสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (Particulate Matter – PM ๒.๕ และ PM ๑๐) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) โอโซน (O₃) ฝงเขม่าดำ (Black Carbon – BC) ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และออกไซด์ของไนโตรเจน (NOx) ซึ่งมลพิษทางอากาศมักมองไม่เห็นได้ด้วยตาเปล่าเพราะอนุภาคเหล่านี้มีขนาดเล็กเกินกว่าที่ดวงตาของมนุษย์จะมองเห็น แต่อาจสามารถมองเห็นได้ในบางสถานการณ์ เช่น เขม่าควันที่เกิดจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร หรือเผาขยะในพื้นที่โล่งแจ้ง รวมทั้งเขม่าควันจากการเผาไม้ ถ่านหิน น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันดีเซลเพื่อการประกอบอาหารและการผลิตพลังงานความร้อน การคมนาคมขนส่ง และการผลิตไฟฟ้า แม้ว่าเรามองไม่เห็นด้วยตาเปล่าก็ได้หมายความว่าไม่มีมลพิษอยู่ในอากาศ

จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ปี ๒๕๖๕ วัดปริมาณฝุ่นรวมบริเวณริมถนนในกรุงเทพมหานครตลอด ๒๔ ชั่วโมง ได้เฉลี่ย ๐.๑๑ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน ๔๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ๒๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์เฉลี่ย ๑ ชั่วโมงและ ๘ ชั่วโมงอยู่ที่ ๐.๘๘ และ ๐.๘๗ ส่วนในล้านส่วน ตามลำดับ สารตะกั่วเฉลี่ย ๑ เดือนอยู่ที่ ๐.๐๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ก๊าซโอโซนเฉลี่ย ๑ ชั่วโมงและ ๘ ชั่วโมง อยู่ที่ ๑๖ ส่วนในล้านส่วน ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เฉลี่ย ๑ ชั่วโมงและ ๒๔ ชั่วโมง อยู่ที่ ๒ ส่วนในล้านส่วน และก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์เฉลี่ย ๑ ชั่วโมง อยู่ที่ ๒๕ ส่วนในล้านส่วน สำหรับมลพิษทางอากาศที่กรมควบคุมมลพิษวัดปริมาณได้เกินมาตรฐาน ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และก๊าซโอโซนทุกช่วงเวลา

ตาราง ๙ คุณภาพอากาศบริเวณริมถนนในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๕

มลพิษทางอากาศ		ช่วงค่าที่วัดได้	ค่าเฉลี่ย	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน/จำนวนครั้งที่ตรวจ
ฝุ่นรวม 24 ชั่วโมง (มก./ลบ.ม.)	0.02-0.29	0.11	0/140	✓
ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน เฉลี่ย 24 ชั่วโมง (มก./ลบ.ม.)	14-135	48	3/1,362	✗
ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน เฉลี่ย 24 ชั่วโมง (มก./ลบ.ม.)	6-100	26	62/1,764	✗
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	0.18-4.13	0.88	0/2,865	✓
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ เฉลี่ย 8 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	0.24-2.81	0.87	0/2,969	✓
สารตะกั่วเฉลี่ย 1 เดือน (มก./ลบ.ม.)	<0.005-0.32	0.04	0/84	✓
ก๊าซโอโซน เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	1-185	16	11/12,512	✗
ก๊าซโอโซน เฉลี่ย 8 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	1-105	16	36/12,977	✗
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	0-14	2	0/712	✓
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	0-5	2	0/31	✓
ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ เฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ส่วนในล้านส่วน)	0-107	25	0/10,121	✓

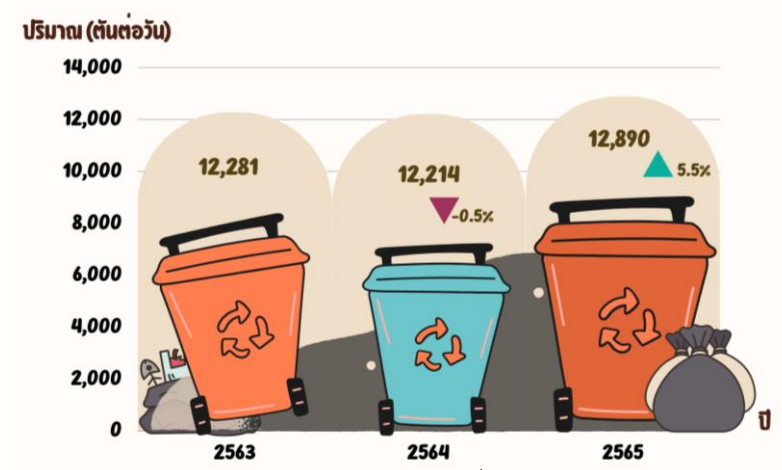
ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ขยะมูลฝอย

ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาโลกร้อน เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของประชากรในพื้นที่ เช่น ขยะที่เกิดจากการอุปโภค - บริโภค บริการส่งอาหาร - สินค้า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น ในด้านการกำจัดขยะมูลฝอย แม้ว่าจะมีมาตรการกำจัดขยะมูลฝอยจากภาครัฐและเอกชน แต่กระบวนการในการจัดการขยะส่วนใหญ่ยังไม่ถูกวิธี รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะก็ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ทำให้เกิดการสะสมของขยะมูลฝอย กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ รวมถึงแม่น้ำและลำคลอง ส่งผลให้เกิดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชากรในพื้นที่

จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ในปี ๒๕๖๕ กรุงเทพมหานครมีปริมาณขยะมูลฝอย ๑.๒๙ หมื่นตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๔.๙ (จาก ๑.๒๓ หมื่นตันต่อวัน เป็น ๑.๒๙ หมื่นตันต่อวัน) ดังนั้น ทุกภาคส่วนรวมถึงประชากรในพื้นที่ควรร่วมด้วยช่วยกันในการลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตน เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

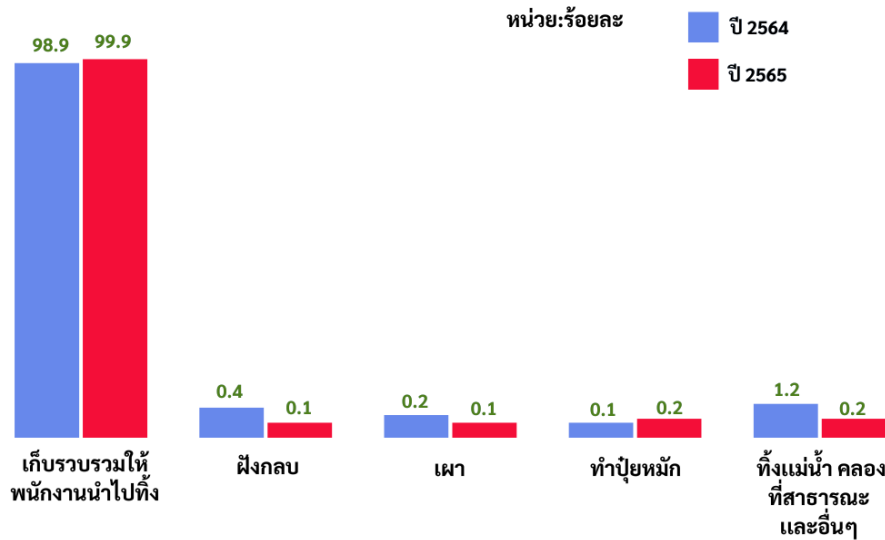
แผนภูมิ ๕๙ ปริมาณขยะมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ใช้วิธีการกำจัดขยะภายในครัวเรือน โดยการเก็บรวบรวมให้พนักงานนำไปทิ้ง ซึ่งจะเห็นว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ ๙๘.๙ ในปี ๒๕๖๔ เป็นร้อยละ ๙๙.๙ ในปี ๒๕๖๕ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการบริหารจัดการขยะระดับท้องถิ่นหรือชุมชน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน รวมถึงมีการรณรงค์จากภาครัฐ สร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงวิธีการเผาขยะที่ทำให้เกิดมลพิษ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีการบังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษอย่างจริงจัง จึงทำให้การเผาขยะมีแนวโน้มลดลง

แผนภูมิ ๖๐ ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามวิธีการจัดขยะภายในครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

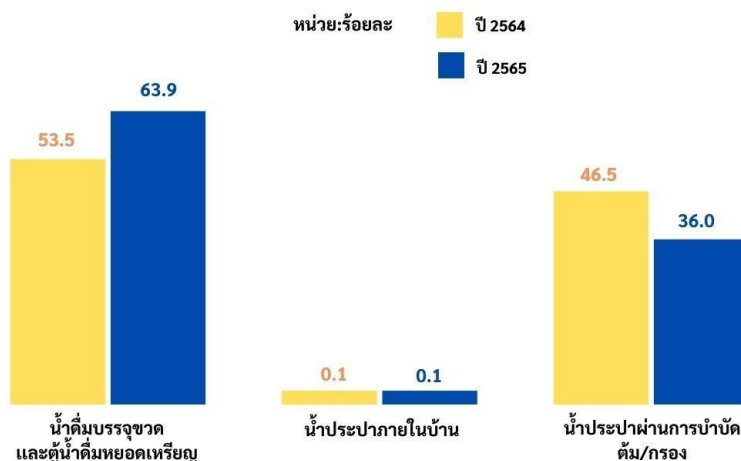

ที่มา: สํารวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๔. น้ำดื่ม

การบริโภคน้ำดื่มที่สะอาดมีความจำเป็นมาก เนื่องจากในร่างกายของเรามีน้ำเป็นส่วนประกอบหลักที่ทำหน้าที่ในการขนส่งสารอาหารและออกซิเจนไปยังเซลล์ต่าง ๆ ในร่างกาย การดื่มน้ำสะอาดจึงสามารถสร้างประโยชน์ต่อทั้งสุขภาพกายและใจ อีกทั้งยังเป็นตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๖ อีกด้วย จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนชาวกรุงเทพมหานคร หันมาดื่มน้ำบรรจุขวด/น้ำจากตู้ น้ำดื่มหยอดเหรียญมากขึ้น จากร้อยละ ๕๓.๕ ในปี ๒๕๖๔ เป็นร้อยละ ๖๓.๙ ในปี ๒๕๖๕ ในขณะที่การดื่มน้ำประปาที่ผ่านการบำบัด ไม่ว่าจะเป็นต้มหรือกรอง มีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ ๔๖.๕ ในปี ๒๕๖๔ เป็นร้อยละ ๓๖.๐ ในปี ๒๕๖๕

แผนภูมิ ๖๑ ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามประเภทน้ำดื่ม พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

ที่มา: สํารวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ สำนักงานสถิติแห่งชาติ